

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

Adómorál és társai.

Az adófizető mindig gyanakodó. Mikor az államélet egész vonalán és évek óta arra dolgozik a törvényhozás, hogy invesztál, fizetéseket rendez, állásokat kreál, intézményeket létesít, új feladatokba kezd, — akkor ugyan még a Herkópáternek se fogja elhinni, hogy mindez a sok kiadás, állandó teheremelkedés nem jár nagyobb adózással. A sanda gyanu, hogy a 15 év óta napirenden lévő új adótörvény egy kicsit archimedesi csavar is lesz, — a polgárokra kétségtelenül megvan mindnyájunkban.

Nem is az a szerencsétlenség, ha egy modern állam a régi költségvetésének keretében meg nem marad, hanem az a baj, hogy szembe vagyunk állítva valamennyien és az adómorál szent nevében gyanúsítgatjuk egymást. Az a baj, hogy míg gyarló emberek lesznek, akik mindent helyesnek a maguk szemüvegén át látnak: addig becsületes és igazságos adó-törvény és adókiivetés mindenki meglegedésére nem lesz. A multban az volt a baj, hogy ameddig a harmadik osztályu adóban az állam 10⁰/₀-ot követel bevallani, addig az állam maga kényszerítette az adó fizetőt hazugságra. Mert tessék meggondolni, mit jelentett a multban a 10⁰/₀-os kereseti adó és ennek egyéb járuléka az adófizetőre

nézve? Egyszerűen oly tehernek az adófizetőre való háritását, amely alatt feltétlenül össze kellett roskadnia. A míg az állam az évi keresetnek 10⁰/₀-át követelte, addig becsületes bevallásról és adómorálról beszélni nem lehetett. Az adómorál ott kezdődik, hogy az állam az adófizetés teher bírását mindenkire igazságosan ossza el. Igaz, hogy egy kicsit mulatságos, egy kicsit cinikus, egy kicsit komisz dolog is, mikor olvassuk az előadói beszédet, amelyben többek közt az is foglaltatik, hogy budapesti és vidéki ügyvédek 100 vagy 200 K évi jövedelmet vallottak be, — még akkor is, mikor ezeket a kiáltó visszaéléseket hánytorgatjuk, még akkor is az államnak az adófizető polgárokkal való bánásmódjára gondolunk, arra, hogy a polgári becsületszó ünnepi palástjában tisztos vallomást akart, midőn az évi jövedelmek egyenes adóban 10⁰/₀-át, amely járulékaival, a községi pótdóval, a betegápolási adóval és egyéb elsorolhatatlan közterhekkkel bizvást kétszer annyira tehető, — követelt. Ezt bevallani igazság szerint nem is lehetett.

Nem kell senkitől kérdeznünk, hogy elavultnak tartja-e a régi adótörvényt, amely a harmadik osztályu kereseti adóval megrovott polgárságtól jövedelmének egyötöd részét kívánta bevasalni? Valóban már nagyon régen megérett az idő, hogy egy igazságos

adótörvény lépjen életbe, amelynek bázisa az legyen, hogy állapíttassék meg becsületesen minden egyes adófizetőnek évi összes jövedelme és megállapíttatván a kis existenciák adómentes létminimuma, — a módosabbak a nagyobb jövedelemmel bírók viseljék progressív módon az állami kiadások terheit, a többiek is e terheket jövedelmek arányában. Szükség volt erre a törvényre, mert valóban a régi törvénynek számos olyan kibuvó helye van, ahol az adó nem fizetők kényelmesen átsiklottak és az állami kiadások terheit átengedték azoknak az „adóalanyoknak“ akik viszont igen is közeli kezeügyében voltak a fián-

koknak. Megszűnt az az idő, amikor a nép hangulatával egészen biztosan lehetett játszani, ha a demagógia elkiáltotta a „nem fizetünk adót!“ című sokszor hangzott kortes jelszót. Ma már nincs olyan falusi népköri tag, aki elhinné, hogy akár melyik állam fenntarthatná intézményeit adófizetés nélkül. Tudatában van mindenki, hogy az állam méltán szed adót a polgároktól, mert intézményes alkotásokat ad vissza s oly intézményeket, melyek az állampolgár jövedelmét fokozzák és így képessé teszik őket az adóterhek könnyű viselésére. Minden állam, mely azért emeli vagy rendezzi az adót, hogy polgárainak intézményes alkotásokat nyújtson, amelyek az állampolgár boldogulását

TÁRCA.

Messina.

Ista Verner László

Ezelőtt három évvel voltam Messinában. Utitársam jó ismerőse ennek a lapnak is, ámbátor csak a negyedik oldalon kéri a közhögő, a rekedtségben szenvedő olvasókat, hogy csak azt a pemete cukorkát vegyék meg amire ez a szó van írva Réthy. Réthy Béla békéscsabai gyógyszerész volt az utitársam, a legjobb és a legszellemesebb emberek egyike, akiket az életben megismertem. Egy Lloyd teher hajón indultunk el. A szőke Adrián mentünk és a rozoga, öreg Adrián ültünk. De mindkét Adria jól viselte magát, a tenger is, a hajó is. Az alatt a hat nap alatt, amíg a kirakodó-berakodó hajó út tartott, a tenger oly szép sima volt, mint egy fiatal leánynak márvány karja. Ezek a teherhajók nem távol a partoktól igyekeznek céljuk felé, így Barletta, Molfetta, Ritomtó, Bari és egyéb a fűszerkereskedők előtt ismeretes datolya és mazsola szállító export helyek úgy tűntek fel egymás után, mint a színházi hátsó függöny képeivel. Legtöbb ebből a szép képből az azurkék ég, melynek peremén a kis olasz városkák kupolás házai úgy festettek, mintha, festő kanyarította volna oda őket.

Közel voltunk az otrantói öbölhöz, amikor a világ legsivárabb tájéka tűnt fel előttünk: Calabria. Nehány hónap előtt itt volt a rémesen pusztító földrengés mely átható fájdalom kitöréseivel betöltötte egész Európát. Részvéttel tekintettünk a sötét fekete sziklatömegre és legalább a partokról az az impresszióknak volt, hogy itt alig ha vészett el emberi élet. Hogyan is élhetne meg? Csak Szendrőtől délre, az Aldunán, a szerb partokon láttam életemben ekkora sivárságot. A vegetációnak sehol semmi nyoma, talán a partokon emberi élet alig képzelhető.

A jóni tengernek neki vágva, — a távol szemléletébe merülő barátom és én valami rendkívülitől megkapatva kiáltottunk fel.

— Micsoda rendkívüli hegy lehet az?

— Ugy ül mint trónusán a király.

— Ez csak az Aetna lehet, — mondta barátom.

— De hisz az lehetetlen, a messinai szorosba csak 24 óra múlva jutunk. Ám semmi kétség: az Aetna volt ez a robusztus hegy óriás 3600 méter magas ormával felnyulva azokba a régiókba ahol már még az örökzöld hazájában is csak hó van. S fenséges magasságában egykedvűen pipázott az öreg. Alatta felhők kóvályogtak de az óriást az nem zavarta. Egy fölötté álló felhődarabnak küldözgette üstjét, mely aztán a felhő foszlányokban vészett el. És olvastuk a modern

hangulatnak rontópájában, a Baedekerben, hogy a tisztelt öregnek kegyetlen tréfái vannak. Hatszáz évvel ezelőtt 400 falut és várost döntött romba, mikor a pipájára jobban rágyújtott. Olvastuk a Baedekert és elvonult lelki szemünk előtt Herkulánus és Pompéi kétszázszoros nagyításában. Ily hangulatok között értünk a messinai szorosba, ekkor már a két földnyelven, a csizmasarkon feltűnt reggíó, a kedves scilla, a tengerészek ismert réme mellett Messina. Valami sötét köd ereszkedett le. Olyan volt, mint egy özvegyi fátyol. Ez a rút feketeség körülölelte Messina városát s alig láttunk belőle valamit, hiszen úgy is egy földnyelv takarja el a kíváncsi idegen előtt. Egymásra néztünk.

— Mire gondolsz — szóltam barátomhoz.

— Arra, hogy vajon ez a fenséges öreg — az Aetnára mutatott, — nem söpri-e majd el sokad magával még a mi életünkben ezt a két várost.

Megdöbbsentem. Csodálatos: egyet gondoltunk. Ez a fekete köd mely lassan szétterjengett az egész öbölben, vajon nem-e a facies hippokratika? A halál jele. Nem tudtam akkor ennek a gondolatnak szomorú hangulatából kikötkenni. Pedig az öreg Adria már füttyentett és Dél Olaszország jellegzetes hangos zsvajva előre tört a kikötőből. A földrengés nemcsak 150:000 em-

célozzák, — csak a legnagyobb dicsőretre méltó. Olyan adótörvény, amely kivétel nélkül mindenkinek legteljesebb tetszését elérje, — olyanra nem számíthatunk soha. De nem számíthatunk arra sem, hogy az egymásra utalt társadalmi osztályok valaha kibéküljenek a közterhek bárminemű áthárításában, ameddig különféle életpályák és különféle jövedelmek lesznek. Az a törvény javaslat, mely 8 részből áll és melyet meglehetősen idegességgel tárgyal a törvényhozás, — hosszú időközön át készült és kétségtelenül át van itatva az új socialis élet tartalmával. Nem szakít egészen a régi rendszerrel, nem mer francia mintára, a tiszta jövedelem bázisára lépni, — de kétségtelen, hogy a progressivitas felé halad, a létminimumot megállapítja, tetszik nekünk, hogy a külföldön huzamosabban tartózkodó adóját háromszorosan emeli, ezenfelül a nem altruistikus alapon álló közkereseti és részvénytársaságok adójának kirovásánál és tegyük hozzá igazságos mértéket tart.

Remélni lehet, hogy a tárgyalások során az adóköteles jövedelem tételesen meg fog határozhatni és így a tényleg be nem folyó jövedelem nem fog megadóztatni, — ami szerfölött igazságtalan lenne. Azt hisszük, világosabb szövegezést nyerünk az adó kiipuhatólás rendszerénél s a névtelen feljelentések teljesen negligáltnak. Könnyíteni fognak a több gyermekkel bíró családapák adóterheiről és rekompenzálni fogják a községeket, amiért az állami adókat beszedi.

Ugyalátszik az egyenlő teherviselés elve mégis eleven valóság lesz s az adómentességek kedvezményei, valamint az adó nem fizetés sok szédél-gései végre megszűnnek.

Egyébként pedig valljuk azt, hogy a legjobb adótörvény igazságosan és becsületesen csak akkor megy át az életbe, ha az adókövetés minden funkcionáriusát az az akarat hatja át, hogy az államnak egyetlen polgára se viseljen nagyobb terhet, mint amennyit évi jövedelme, kereseti viszonyai szerint megbír s ha az adó az évi jövedelem szerint igazodik.

bert tett hajléktalanná, hanem az olasz nagy kikötők számát egygyel apasztotta. Soha se felejtsem az öszvér fogatok százait, a málna hordók sűrű és piszkos tömegét, a parton ögyelgő fényes reverendákba (a fényesség az öregség és huzamosb használat következménye volt a reverendákon) kiöltözött piros, rózsaszín, fehér harisnyákban lévő papok nagy csapatait, melyekkel, — úgy vettem észre, — Dél Olaszország kelleténél többel van megáldva.

A mi hajónk deszkát és épületefát rakott ki amely valahol a csiki havasokban termeltetett, — volt néhány óránk s elhatároztuk, hogy megnézzük a várost, mely nemcsak azért érdekes, mint általában minden siciliai város: nyüzsgő eredeti lármás rendkívüli izgatott meglehetősen piszkos lakóssai mián; hanem érdekes a XVI. századból való Angelo Montorsoli által készített közkútjáról, mely szobrokkal és reliefekkel ékes. Igen szép látivalónak ígérkezett a 900 esztendő Annunziata dei Catalani templom, a máltai lovagrend háza, mely ma prefektuál szolgál és melyről a lapokban olvassuk, hogy elég éppen maradt. Hanem a többiek? Romhalmaz és szemét teleppé vált. A hajóból kilépve, megindultunk a városba. Néhány piszkos albergó volt mindössze a parton s az egyikből két gyanús siciliai betörő férközött hozzánk, sugdosva jelen-

Sport-Piknik.

„Az egyetértés kis dolgokat nagygyá tesz, az egyetetlenkedés a legnagyobbakat is lerontja“ örökéletű közmondás rendíthetetlen igazságot bizonyították be a kulai hölgyek a kulai sport-egylet javára e hó 23-án a polg. olvasó-egylet dísztermében rendezett családi jellegű piknik alkalmával. A siker mely az áldozatkész és fáradságot nem kímélő hölgyek munkásságát koronázta, valóban meglepte Kula mulatni vágyó közönségét, amennyiben Karneval tiszteletére ez év farsangján először rendezett mulatság úgy erkölcsileg mint anyagilag rendkívül sikerültnek mondható. Szép célt tűztek maguk elé e piknik nemeslelkű rendezői „felkelteni aléltságából a szunnyadó sportot“ volt jelszavuk. Az estélyt megelőzőleg már napokon keresztül tartott titokzatos hölgyértekezletek után, néhány lelkes úrasszony kezdeményezésére a kulai társadalom minden rétegében mozgalom indult meg, hogy a maga elé nemes célt tűzött sport-egylet felvirágoztatása céljából egy családi jellegű mulatság rendezése által, ha kell, anyagi árán is felhívják áldozatra kész közönségünk figyelmét „a kulai sportegylet“ anyagi támogatására. Hosszas előkészületek után végre megjelent a várva várt nap, melynek már kora délutáni óráiban nagy sürgésforgás volt észlelhető a polg. olvasóegylet dísztermében, ahol a háziasszonyok nemes szerepét betöltő úrasszonyok vették át a piknikre beküldött ízetesebbnél-ízetesebb ételeket, melynek végtelen sorát elsorolni valóban nehéz volna s amelyeknek átvétele után azoknak izléses elrendezéséhez fogtak.

Este 8 óra tájban egymásután megjelentek a résztvevő urak és hölgyek, kiknek kellemes meglepetést szerzett a díszteremben felállított, virágokkal dúsán feldíszített szalagocskákkal valóságos festői látványt nyújtóan felékített, édességekkel megrakott asztalok mesés elrendezése. Kevéssel 9 óra előtt már mozogni is alig lehetett, oly szép számban gyűlt össze a hölgyek fáradozását megjelenésükkel honorálni kívánók tábora. Midőn a megjelentek engedve a háziasszonyok szíves biztatásának, helyet foglaltak a terített asztalok mellett, megkezdődött a mesék országába illő vacsora, melynél a felszolgálói tisztelet a kedvesen biztató háziasszonyok töltötték be, kiknek persze teljes odaadással segédkeztek a jelenvolt úrleányok is. A majd 2 óra hosszat tartó s víg kedély s jó kedv között elköltött vacsora után táncra perdült a díszes közönség és csak úgy rop-ták a táncot mint a régi jó világban, ki-világos-kivirradtig, reggeli 5 óráig. Való volt-e vagy családka álom, hogy Kula közönsége ily kedves, ily szép, ily mesébe illő csodaszép látvány és ily remekül sikerült mulatság szerencsés részese volt?! Ez al-

tösen pislogva össze, — semmiesetre se volt bátorságuk a két vadidegennek a társaság.

Visszamentünk a hajóra s megkérdeztük az öreg kapitányt, hogy mit gondol a két gyanús alak mit akar velünk? Az öreg a következőket felelte:

— Ha jót akarnak, maradjanak veszteg. Az egész városban nincs mit látni. Csináljunk egy preferánsot.

Igy maradt el Messina megtekintése s így nem fogjuk mi látni többé ebben az életben Angelo mesternek gyönyörű kútját, ha csak az a csodálatos erő mely az olaszokban régi történelmi hagyományaik iránt van, nem képesíti őket az egész világ felbuzdult áldozatkészégéről mindent úgy nem restaurálni, mint a rettenetes katasztrófa előtt Messina állott. Mert századok patináját visszaadni ujonan készült alkotásoknak, — mesésen tudják az olaszok.

Egy kétségtelenül túlhaladott kérdés. Az nevezetesen, hogy Messina hiába háborog még máig is a föld, és hiába ijesztgeti őket, — mégis ott fog felépülni, ahol ezelőtt állott. És ezt így motiválják: Minden háromszáz esztendőben bolondul meg méhében az öreg föld. Nem lehetünk oly érzékenyek, hogy öt generáció kereskedelmi boldogulásáért fel ne áldozzuk a hatodikát. Biz ez cinikus dolog, de a nemzetgazdaság e féle elvekkel dolgozik.

kalommal megcáfolták a rendező hölgyek azt a mesét, hogy a fiataliságból immár kiveszöben a jókedv, a mulatni vágyás.

Elmondhatjuk bátran, hogy oly mulatság volt ez, mely pompában, ragyogásban, s emellett vígkedély, tánckedv és hangulat tekintetében messze felülmulta a Kulán eddig rendezni szokott mulatságokat.

Hogy pedig ez ennyire sikerült, abban legtöbb érdeme volt: Berkovits Rezsóné, dr. Deák Béláné, dr. Holländer Dávidné, dr. Kniesel Frigyesné, dr. König Sománé, Kugler Béláné, dr. Ormay Kálmáné, Váry Endréné és Vighart Ernőné a háziasszonyok tisztét betöltő úrasszonyoknak, kik előtt meg kell hajtunk az elismerés lobogóját.

Az estély fényét pedig emelték szíves megjelenésükkel:

Az úrasszonyok közül: Berkovits Rezsóné, özv. Borovány Gyuláné, dr. Buday Pálné, Christ Béláné, dr. Deák Béláné, Fürst L. Gyuláné, Fürst Adolfné, Grünfelder Antalné, dr. Hilkené Lajosné, Heinc Nándorné, dr. Holländer Dávidné, Korbai Pálné (Kiskér) Kosa Györgyné, Knefély Nándorné, dr. König Sománé, dr. Kniesel Frigyesné, Kugler Béláné, Lederer Gustávné, dr. Ormay Kálmáné, dr. Ott Ferencné, Petneházy Jánosné, Pollak Jakabné, Rémai Antalné, Seidl Istvánné, dr. Schneider Károlyné, Váry Endréné, Vighart Edéné, Vighart Ernőné.

Az úrleányok közül: Borovány Irén, Gál Mancsi (Bezdán) Huber Ella, Knefély Emma, Kosa Anna, Korbai Tini és Ilonka (Kiskér) Lederer Mici, Rémai Magda és Irma, Schneider Gizella, Vighart Ilonka.

Tekintettel a nemes célra felülfizetni kegyesek voltak: Heinc Nándor 16 K, tövisi Rác György 15 K, Mezey Zsigmond 10 K, dr. Buday Pál, dr. Hilkené Lajos, dr. Kniesel Frigyesné, Vighart Ernő 6-6 K, Korbai Pál (Kiskér) Koller László, Schlagetter László 5-5 K, Adler Mór 3 K, N. N. 1 K. Fogadják a nemeslelkű adakozók ezuttal is a rendezőség hálás köszönetét.

A kulai hölgyek tehát megmutatták, hogy kedélyes, sikerült, pompás és ragyogó mulatságot rendezni tudnak, ha rendezni akarnak. Adja a Mindenható, hogy hasonló siker koronázza későbbi törekvéseiket!

HIREK

— **Helyreigazítás.** A polg. olvasóegylet közgyűléséről hozott mult heti tudósításban közöltük, hogy a zongora beszerzése iránti indítványt Kersch Mihály plebános úr tette, amit oda kell módosítanunk, hogy az indítvány Wighart Ede úrtól eredt és a plebános úr csak felszólalt mellette. Szinte úgy ki kell igazítani azt is, hogy Fuhrmann Lajos úr sokoldalú elfoglaltsága miatt a könyvtárnoki állást többé el nem fogadta és a közgyűlés Milla Antal urat választotta. A könyvtári elnöki állásban sem maradt Csajági Bernát úr, hanem Radich Aladár úr választott helyébe.

— **A messinaiaknak.** A calábriai óriási katasztrófa áldozatainak javára Kula község előljárósága is gyűjtőívet bocsátott ki és gyűjtésének eredményét 111:30 K-t a mult hét végén köldte föl az országos segélyező bizottságnak.

— **A kulai Népkör** február 1-én a Nemzeti szálló dísztermében táncestélyt rendez.

— **Meghívó.** A kulai iparos dalárda 1909 febr. 2-án részben a kulai rokkant iparosok alapja javára a Halász-féle Hungaria szálló összes termeiben nagyszabású jelmez és mókás farsangi estélyt rendez, melyre t. c. és b. cs. tisztelettel meghívja. Belépődíj személyenként 1 K. Kezdeté 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadjuk és a helyi lapban nyugtázzunk. A jelmezben megjelenők kényelmére jegyek előre válthatók Krámer Márton úrnál.

— **Meghívó.** A kulai önk. tüzoltóegylet 1909. február 6-án a „Hungaria“ szállóban bajtársi pénztára javára táncmulatságot rendez, melyre t. c. és b. cs. tisztelettel meg-

hívja a parancsnokság. Belépő-díj személyenként 1 K. Egyenruhában résztvevő egyetli tagok és ezeknek családtagjai belépődíjat nem fizetnek. Kezdeté 8 órakor. Főülfizetéseket köszönettel fogadunk és a helyilapban nyugtázunk.

— **Óverbász Messináért.** Óverbász lelkes hölgyek és urak, a községi előljáróság kezdeményezésére e hó 24-én 550 Kt gyűjtöttek a földrengés által sújtott olaszok részére és pedig: Kiss Sylvike tányérozásból 3.48 K, Mihajlovits Olga és Kirjakovits Milica 2.70 K, özv. Korányi Béláné és Bladt Dánielné 58.50 K, Raskovits Maria és Kossin Matild 54.50 K, Kurtz és Stetzenbach Flora 31 K, Schneider Laura, Olga és Schosberger Ella 43.20 K, Veber Juliska és Hinkel Katica 21.80 K, Rumpf Gustávné és ifj. Reppert Jakabné 20 K, Mihajlov Olga és Avramov Nancsika 21.62 K, Reppert Lujza és Heib Katica 27.60 K, Kalugyerski Milan 9.44 K, Singer Paula és Mihajlov Draga 48.60 K, Brust Juliska és Korbai Tini 28.20 K, Dorth és Kuntz Flóra 38.20 K, Lotz és Kiltz Erzsébet 14.86 K, Kuntz és Mártz Erzsébet 28.90 K, Vukoszavlyev Olga és Milica 13.08 K, Panity Szlavna és Koin Katica 10.78 K, Radovanov Zsafia és Zsivkuczin Milica 16.36 K, Suvakov Lubica és Slavna 21.88 K, Parászka Antal és Abodics Vlada 35.30 K, összesen 550 K, mely összeg e hó 25-én lett a járási főszolgabíróhoz betérjesztve.

— **A szegedi tankerület** kir. főigazgatója, dr. Szele Robert f. hó 28-án a gimnázium látogatására Verbászra érkezett.

— **Az újverbászi casino** f. hó 31-én tartja évi rendes közgyűlését.

— **Az újverbászi parkegyesület** f. hó 23-án a casinóban tartott jelmezesestélye, ugyerkölcsileg mint anyagilag fényesen sikerült, mi a parkegyesület agilis vezetőségének — özv. Irmayné, Székelyné, Lönyiné, Eszesné, Szeveráné, Löbl Lajosné urnőknek köszönhető elsősorban. Jelmezben a következő hölgyek s urak jelentek meg: Delhaes Hilda és Wagner Tinike (hollandi lányok) Delhaes Frida (japán nő) Mauer Lili (görög nő) Mornauné s Hilkene Kerestélyné (mint hercegovinai nők) Klein Lipótné (cigány-asszony) Szeveráné (cigány menyecske) Klein Ferencné (pattog. kukorica) Schuch Lincike (rokoko) Schneider Katica (csibész király) Walter Terike (bébé) Wagner Aranka (pattogatott kukorica) Seidl Kátó (ibolya) Beckné (sárgarózsa) Biró B. (bébé) ifj. Kovácsky Lajos (zsoké) Theisz D. (Durbincs sógor) Meder Kornel (Kácsacigány) Zwipp Károly (ördög) Lönyi Otto (Don Karlos).

— **Halálozás.** Mint a Néptanítók Lapja f. hó 21. száma közli, Hutya Viktor, volt kulai kántor 54 éves korában elhunyt. Hogy hol, arról a nevezett lap nem tesz említést.

— **Nyugtázás.** A kulai Kath. Munkásegylet által f. hó 27-én rendezett táncmulatságon felülfizetni szíveskedtek: Kersch Mihály, Reile Károly Kerény, Kirilovits és Jakobb, N. N. 5-5 K. Dr. Ormay Kálmán, Knefely Nándor, Pótz György 3-3 K, Löwy Adolf 2-40 K, Schmidt Ferenc kántor 2 K, Kugler Béla 1.20 K, Imhof János, Schmidt János, Schmidt József, Langenbach István, Jung Márton, Krieg János, Horn Ferenc, Spiller Rezső, Palásthy Ferenc, Emrich János, Szaucer Adám, Kriszt János 1-1 K, Lenhardt József, Pavlakovits János, Mehr János, Rencz Péter, Diestl János, Imhof József, Kolb János, Schmidt István, Schmidt Mátyás, Lenhardt József, Ruyter Peter, Kiefer Henrik, Gantner Flórián, Rittner Károly, Kriszt József, Mai Bálint, Mayer György, Koller György, Erntner János, Kirchner Emil, Dévai Pál 40-40 f, Pfiszter Antal ifj. 30 f. Fogadják a nemes szívű adakzók ez uton az elnökség hálás köszönetét.

— **Elfüstölt milliók.** A magyar dohányjövődék a belföldön elfogyasztott dohánygyártmányok után 1908ban bevett 130384900 Kt. Ugyanezen időben az Austriába és vámkülföldre kivitt dohány és dohánygyártmányok után bevétel 17063400 Kt. Hasznabérek, beviteli és termelési engedélyilletékek címén pedig befolyt 3380241 Kt, ugy hogy az 1908. évi összes bevétel 150826541 koronára rugott, vagyis az 1907. évi bevétellel szemben több 7.977,250 K-val.

— **Meghívó az apatini Fernbach Péter Zombor szab. kir. város országgyűlési képviselőjének fővédnöksége alatt a B-bodrog vmegyei háziipari tulipán szövetség és a tulipán szövetség magyar védő egyesület leány szakosztálya javára 1909-évi február 13-án, szombaton Zomborban, a vmegye palota termeiben tartandó zombori troubadourok estélyére.** Belépő-jegyek a boritékos meghívó előmutatása mellett 1909 február 12-ig (d.e. 9—11 és d.u. 3—4-ig) az estély főtitkáránál, Klemm Gyulánál (vármegyeház, földszint 49—51) előre és az estélyen a pénztárnál válthatók. Felülfizetést a jótékony célokra köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk. Személy-jegy ára 3 K. Család-jegy ára 7 K. Karzat-jegy 3 K. Kezdeté este 9 órakor.

— **Az ószivácsi temetkezési egyesület** febr. 7-én d. u. 1 órakor tartja XXIV. rendes évi közgyűlését az ószivácsi ref. iskolában.

— **Petőfi és a bécsi magyarok.** Örvendezve tapasztaljuk, hogy a legnagyobb költő kultusza betölti a szíveket. Szokatlan nagy számban rendeznek mostanában Petőfi matinéket előljár Petőfi műveinek népszerűsítésében a Petőfi Társaság tiszteletbeli tagja Jászai Mari. Ujabbán mint értesülünk a bécsi magyar egyesület elnöke zápori Regenhandt Ferencz, továbbá ennek a körnek lelkes titkára Riszner Kálmán udvari titkár tették magukévá a Petőfi Társaság által létesítendő Petőfi Ház ügyét. A két lelkes magyar fölhívására mozgalom indult meg, hogy a bécsi magyarság a Petőfi Ház létesítésének céljaira minél szélesebb körű akcióba kezdjen. Meg akarja a bécsi magyarság mutatni, hogy bár élethivatása idegenbe vonja, szívében első helyet foglal az a magyar lantos, aki a hazaszeretnek Tirtusza volt. Teljes elismeréssel kísérjük a mozgalmat indító bécsi magyar urak fáradozását s igaz szívvel kívánjuk, hogy a költő muzeumának szépségéhez jeléntéken anyagi erővel siessenek testvéreink.

— **Jegyzői lakás építése.** Rém község előljárósága az új jegyzői lakás felépítése febr. 10-én d.e. 10 órakor tartja meg a versenytárgyalást. Előírányzat 21847.53 K, bányatpénz 5%. Az építési költségvetés, terv és feltételek Rém község jegyzői irodájában megtekinthetők.

— **A zombori igazságügyi palota.** Az igazságügyminiszter a zomborban építendő igazságügyi palota felépítésével Somló Sándor budapesti műépítést bizta meg, akinek tervei a pályázaton első díjat nyertek. Somló Sándor a napokban Zomborban járt, hogy a helyi viszonyokkal közelebbről megismerkedjék és tájékozást szerezzen az itteni egységákról, melyekre a palota költségvetésének elkészítéséhez van szüksége. Értesülésünk szerint a palota építését már tavasszal megkezdik és még az idei év folyamán tető alá hozzák.

— **A bajai törvényszék.** Bajáról jelentik, hogy az 1876. évben megszűnt bajai kir. törvényszék visszaállítása érdekében működő szűkebbkörű bizottság ülést tartott, melyen a bajai járásbírószék évről-évre szaporodó ügyforgalmának statisztikáját állították össze. Ez a statisztika fogja alapját képezni annak a memorandumnak, melyet legközelebb monstre küldöttség fog Günther igazságügyminiszternek átnyújtani. A törvényszék visszaállítása érdekében, mely mozgalom már tizenöt éve folyik, Ambrozovics főispán még 1906-ban felterjesztéssel élt. A memorandumot átnyújtó küldöttségben Ambrozovics főispán vezetése alatt dr. Rajk Aladár, Lázár Pál, Lányi Mór és még több országgyűlési képviselő fog részt venni.

— **Bácsmegeye új segédtanfelügyelője.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Szalay Pál csongrádvármegyei tanfelügyelő-ségi tollnokot a X. fizetési osztály harmadik fokozatába kir. segédtanfelügyelővé nevezte ki és szolgálattételre Bács-Bodrog vármegye tanfelügyelőségéhez rendelte.

— **Községi takarékpénztárak.** A belügyminiszteriumban törvénytervezet készül a községi takarékpénztárakra vonatkozólag. A törvénytervezet, mely mindhamarább a képviselőház elé kerül, engedélyezni akarja a községeknek a takarékpénztárak létesítését, hogy ezáltal vagyonuk jobb értékesítése mellett könnyithesenek egyéb terheik elviselésén. Az állam megtarthatja az ellenőrzési jogot, de egyéb tekintetben a takarékpénztár vezetését nem korlátozza.

— **A báli idény alkalmával** ajánlok férfi lak- és női glace-bőr-cipőket, cerna- és bőr-keztűket, férfi fehérműt, nyak-kendőket, női nyakrűzst és ruha-díszeket. Kardos divatáru-kereskedő Kulán.

— **Gözfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton férfiak; kedden, és pénteken nők számára. Kádfürdők napon-ta férfiak és nők számára. Fürdő nyitás reggel 6 órakor. Kácfürdő 7 órakor.

BUTOROZOTT szoba

azonnal olcsón kiadó Kohlhamer házában

Házi nyulak

Belga óriás, Normandi és ezüst fajtájú, olcsón kaphatók. Blum Frigyes Torzsa

Gabona árak: Budapesten:

Buza	—	—	12.64
Zab	—	—	8.60
Tengeri	—	—	7.27
		Kulán:	
Buza	—	—	12.—
Zab	—	—	7.60
Tengeri	—	—	6.20

IRÓALJZAT NAPTÁR

(magyar szab.) minden íróasztal díszre kapható Berkovits könyvnyomdájában Kulán.

teljesen látható írásu

IRÓGÉP

következő előnyt nyújt:

- A **STOEWER** írógép írása az első betűtől az utolsóig teljesen és állandóan látható.
- A **STOEWER** írógép az összes rendszerű írógépek előnyeit magában foglalja és azonkívül számos újítással van ellátva.
- A **STOEWER** írógép 45 acél-billentője 90 írásjelet ír.
- A **STOEWER** írógép betűkarjai könnyen kicserélhetők.
- A **STOEWER** írógép visszaváltoval van ellátva és tízedes tabulátorral (rovatolókészülékkel) is szállítható.

Magyarországi vezérképvislet:

Lukács és Schwarcz Bpest, V. Vácikörút 60

Meghívó

a kulai takarékszövetkezet és hitelintézet részvénytársaságnak 1909 febr. 14-én d. u. 2 órakor az intézet helyiségeiben tartandó

XIII. rendes közgyűlésére

Tárgysorozat:

1. A zárszámadás és mérleg előterjesztése.
2. Az igazgatóságnak s a felügyelő bizottságnak az 1908 üzletvevőre vonatkozó jelentése és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
3. Az igazgatóságnak s a felügyelő bizottságnak adandó felmentvény és a nyereség felosztása iránti határozat.
4. Egy választmányi tag választása.
5. Az alapszabályok szerint bejelentendő esetleges indítványok tárgyalása.
6. A jegyzőkönyv hitelesítésével megbízandó két részvényes megválasztása.

Kula, 1909 jan. 29.

Az igazgatóság

4523 tkvi 1908

Árverési hirdetményi kivonat.

A kulai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Urban János kulai lakos végrehajthatónak ifj. Nusz Péter (nős Vogel Borbála kulai lakos végrehajthatást szenvedő elleni 130 K tőkekövetelés s jár. iránti végrehajthatási ügyében a zombori kir. tvényszék a kulai kir. bíróság területén levő a kulai 220 sz. betétben Al. 1 sorsz. 1068 hrsz. 701 öli területű kert a beltelekben és 2 sor 1069 hrsz. 288 ölnyi ház 1092 sz. a. udvarral a beltelekben ingatlanokból Nusz Pétert (nős Vogel Borbálával) illető felerészre 1693 K-ban ezen megállapított kikiáltási árban a végrehajthatási árverést elrendelte és hogy a fenneb megjelölt ingatlan 1909 febr. 20-án d. u. 3 órakor ezen kir. bíróság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is, azonban a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb árban eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatl. becsárának 10% vagyis 169.20 K készpénzben, vagy az 1881. LX tc. 42 §-ban jelz. árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, és a mennyiben ezen kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben — mely haladéktalanul folytatandó — részt nem vehet.

Kula, a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál, 1908 december 14.

PETNEHÁZY kir. albiró

232 sz. 909

Pályázati hirdetmény.

Az újvidéki járáshoz tartozó Dunagálos községben megüresedett

jegyzői állásra

pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám február 4-ig nyújtsák be. A tót nyelv bírása megkívántatik.

Javadalmazás:

630 K készpénzfizetés.

Természetbeni lakás és $\frac{2}{4}$ telek földnek haszonélvezete mely után az adót a jegyző az illetékegyenértéket pedig a község köteles fizetni.

18 métermázsza tiszta buza megváltandó az újvidéki piaci közép ára szerint.

6 öli kemény tűzifa.

Magánhasználatra évente 12 fuvar.

Évi 120 K anyakönyvvezetői személyi pótlék.

Szabályrendeletileg megállapított magánmunkálatok utáni jövedelem.

Ujvidék 1909 január 17.

2

Nikolits, főszolgabíró

274 tlvki 1909 sz.

Hivatalos jelentés arról, hogy Becker Lotz Katalinnak — Scholl Julia elleni végrehajthatási ügyében hozott 4569 tlvki 1908 sz. végzéssel Ujverbász község-házához tüzetett ki az árverés a 4459 tlvki 1908 sz. árverési hirdetményben helyesen elrendelt Överbász község-házánál megtartandó árverés helyett.

Végzés.

Ezen hivatalos jelentés következtében az 1909 február 27-ik napjának d. u. 3 órára kitűzött árverés a 4459/908 sz. árverési hirdetménynek megfelelően Överbász község-házához tüzetett ki.

Miről értesítendő az összes érdekelt.

Kula, a kir. bíróság mint tkvi hatóság 1909. január 18.

PETNEHÁZY kir. albiró

191 sz. 909

Pályázati hirdetmény

Torzsa községében egy ujonnan rendszeresített évi 600 K készpénzfizetéssel, felszereléssel és 80 K ruha-általánnyal egybekötött gyalogrendőri állásra.

Sajátkezüleg írt s kellően felszerelt kérvények a községi előjárásnál február 18-ig adandók be.

Torzsa, 1909 január 21.

2

Előjáróság

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vessző eladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földmiveltügyi Minisztérium 60900/1896 számú szokványrendelete szerint

válogatott első osztályu sima és gyökeres Ripária-Portalis, Rupestris-Monticóla és Vitis-Solonis amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajú gyökeres fás és zöldoltványok ugyszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége

13-26 TAPOLCZA (a Balaton mellett)

PONGRÁCZ A. SÁNDOR, URI-SZABÓ

Kulán (a Ferenc-József-téri bérpalotában) Készít a legújabb fagon szerint öltönyöket Nagy raktár honi és külföldi szövetekekből

IFJ. KOVÁCS SÁNDOR, KULÁN

Ajánl jó, tartós és formás (hazai gyártmányu) **Kobrak-cipőket** (A világ minden tájékán hordják) Továbbá ajánl férficipőkben elsőrangú minőségben vilghírű **AMERIKAI cipőket** amelyekben a tyúkszemek teljesen elmúlnak

tréfás jelenetek, bohózatok, vígjátékok, humorisztikus felolvasások, szavalatok és meghívók gyűjteménye megrendelhető CSAJÁGI B. ténitónál, Kulán.

FARSANG

LEGNAGYOBB-SZŐLŐOLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLAMI FELÜGYELET MELLETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM
TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT.HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEJYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Sirolin

Emeli az érvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, újul izmokat.

**Tüdőbetegségek, horutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által megemelt ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban. — Ár a 500 mg-os tabletta 4. — koron.